

Katedra právních dějin Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni

Oponentský posudek diplomové práce diplomantky Veroniky Molové

Majetkové manželské právo v římské říši

Diplomantka se ve své práci zabývá, jak vyplývá již ze samotného titulu práce, majetkovým manželským právem v římské říši. V úvodu práce diplomantka upřesňuje, že se hodlá věnovat konkrétně především věnu, římskoprávnímu institutu darování mezi manželi a majetkovému postavení manželky. Na začátku úvodu je vysvětleno, že císař Justinián I. byl východořímským císařem a je považován za posledního římského císaře. Není proto jasné, proč na konci téže stránky je diplomantkou Justinián nazýván „byzantským císařem“. Jestliže je v této souvislosti (vzhledem k hlavnímu tématu práce nadbytečně) uváděno, že justiniánské sbírky platily v Byzanci do konce 9. století a byly nahrazeny sbírkou *Basilika*, bylo možné zmínit rovněž například mezistupeň ve vývoji, který představuje *Ecloga*.

Další část práce (str. 13-27) pojednává o tom, jak byla strukturována římská rodina. Stručně je pojednáno o *patria potestas* a dále se přechází na popis jednotlivých forem uzavírání manželství – *matrimonium cum manu* a *matrimonium sine manu*. Dále jsou objasněny instituty konkubinátu a *contubernium*. V poslední části tohoto oddílu práce je pojednáno o postavení manželky v římské rodině. Na příkladu *adulterium* je zde ukázáno nerovné postavení mezi manželi, ve kterém žena byla vždy znevýhodněna a měla méně práv než muž.

Následující část, popisující institut věna v římském právu (str. 28-45), vysvětluje nejprve základní charakteristiku věna v římské společnosti, jeho druhy a zřízení, fungování tohoto právního institutu jak v době existence manželství, tak i po jeho zániku, kdy bylo třeba řešit, komu a případně v jaké výši majetek z věna připadne. V podkapitole, pojednávající o ochraně věna, jsou na jediné straně (str. 43) dvě chyby v latinských pojmech: „*actio civilei, actio perpeta*“.

Dále je pojednáno o darování mezi manželi (str. 46-54), o jeho obecném zákazu a důvodech, které za ním stály, a o situacích, ve kterých toto darování naopak bylo možné.

Poslední dvě části práce se zaměřují na darování před uzavřením manželství (str. 55-59) a na vlastní majetek manželky (str. 60-62).

V závěru je pak na více než 4 stranách textu (str. 63-67) ještě jednou podán souhrn obsahu předchozích kapitol, následuje anglické resumé a seznam zdrojů, rozdělených na prameny a jejich edice, monografie a časopisecké články. Nechybí ani cizojazyčná literatura.

Je třeba pozitivně ohodnotit, že diplomantka, jak sama uvádí, se snažila pracovat přímo s prameny. Na více místech své práce odkazuje v poznámkách pod čarou především na *Digesta*. Nebylo by možná na škodu pro zvýšení odborné úrovně práce citovat z těchto zdrojů více v latině, aby tak bylo ukázáno, že s prameny bylo skutečně pracováno. Kontrola plagiátorství byla negativní a pro daný typ práce je dle mého názoru úroveň práce dostatečná k tomu, aby byla připsána k obhajobě.

V tištěné verzi, která mi byla dána k dispozici, na titulní straně není uvedeno jméno diplomantky. Předpokládám, že ve verzi předložené u obhajoby tomu tak bude.

Echsheim, 26.12.2023

doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., JU.D.